

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Diumenge 22 de Agost de 1897

Núm. 3.348

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 3'50
n provincies trimestre. 7
Extranger y Ultramar.
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

ÚNICA FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo **DOCTOR BIADA**, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clinica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULTA á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5. Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.

Los demés dias á Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 á una y de 4 á 5.

SECCIÓ DOCTRINAL

La institució coral catalana

Regionalistas convenuts, partidaris entusiastes de de tot lo propi y característich de la terra catalana, faltariam á nostre deber y á nostras conviccions, si no aprofitavam tots los moments, pera treballar ab constancia pera la conservació, progres y desenrotll de totas las institucions que donan á nostra terra un caràcter propi.

Nostre amor á lo de casa, no s' reduheix sols á lo que tendeix á lliurar a nostra terra del malehit centralisme, per més que creyentho de primordial interés, treballém desde *Lo Regionalista*, ab preferencia pera la reconquesta de nostra anyorada llibertat. Lo Regionalisme te son aspecte polítich perque abraça totas las branca de la activitat humana. Per eixa mateixa rahó, també existeix lo regionalisme artístich, lo regionalisme literari, lo regionalisme jurídic, lo regionalisme històric, lo regionalisme econòmic, etzt., puig lo mateix l' art, que la literatura, la ciencia, lo dret, la historia, la economia, poden adquirir son sagell especial dintre cada nacionalitat quan saben viure y desenrotllarse animadas per l' esperit nacional del respectiu poble.

Eixas rahons, nos han mogut á tractar avuy de la institució coral catalana, fundada per l' immortal Clavé, ja que alguna de las personas que ab molt poch acert la dirigeixen, tornant entrera de lo que havia predicat á Bilbao y á San Sebastian, ha volgut enguany á Pamplona, desnaturalisar la obra del gran Clavé, fent passar als coristas com animats d' uns sentiments que havian de fer molt malt efecte á un poble que 's va rebre ab las més grans manifestacions d' entusiasme y amistat.

Clavé, fou lo primer músich catalá, que s' inspirá en nostres cants populars, pera escriure sas inimitables obras; aixó proba, y ningú ho desmentirà, que Clavé fou lo primer artista catalanista dintre 'l camp musical. En aquell temps, ab tots y 'l seu geni, no s' podia exigir al gran compositor, més que lo que va fer: va trencar la rutina del cosmopolitisme musical alashoras imperant, pera adoptar los ritmes y motius propis de la música regional. Lo gran número de composicions de Clavé, inspiradas en nostras cansóns populars, son las que millor se conservan, las que li han donat més nom y las que l' han fet immortal.

Obligació ineludible, es, dels que pretenguin seguir los passos del gran mestre, no oblidar lo caràcter regional de la seva obra, creyent, com afirma 'l Sr. Benages, de que la institució coral es sols feta pera distreu-

re al obrer de la taberna y entretenirlo cantant. Aixó es la pitjor calumnia que pot ferse al obrer de Catalunya y á la memoria del fundador de las societats corals. Clavé va fundar los coros, pera inculcar lo sentiment artístich á nostre poble, y en son superior talent va comprendre que aquesta misió educativa no arribaria arrelar, si no s' sabia donarli una forma que respongués á la manera especial de sentir de nostre poble; per aixó no volgué ferlos sentir l' art per medi de las obras dels grans compositors, sino per las cançons baix l' inspiració del cant popular de nostras encontradas.

Los continuadors de la obra de Clavé, deuen además tenir present una altra condició.

Lo mohiment es vida: lo que s' encatlla te segura la mort.

Del temps en que vivia 'l gran mestre fins á nostres dias, la música catalana ha fet grans avensos. ¿Los ha seguit la gran massa de nostras societats corals? La majoria han quedat encatlladas y d' aquest encallament n' ha vingut la falta d' entusiasme que ha fet que molts decayguessin miserablement, fins al punt de que algunas fan llástima de veure.

En cambi, nosaltres demaném als que pretenen erigirse en successors de Clavé, que posantse la mà sobre 'l pit nos diguin ab recta conciencia, si no es mes esplendent y esperansadora la vida de las societats, que seguint las corrents actuals de la música catalana, forman avuy en son lloch d' honor entre 'ls valiosos elements del Regionalisme artístich de Catalunya; perqué pesi á qui pesi, las corrents del art modern son purament regionalistas.

Nosaltres, donchs, al parlar dels coros catalans, y al dir ara y sempre, que han d' ésser regionalistas, no hem tingut la pretensió de que s' transformessin en elements que ns ajudessin en nostra tasca política de tornar á Catalunya la seva llibertat: á la institució coral, com á entitat corporativa, no li convé, ni nosaltres volém que sigui may política. Los coros deuen ésser regionalistas, en lo sentit artístich de la paraula; si no ho fossin, morirían.

Peró no morirán, perqué s' acostia l' hora de que 'ls coros siguin francament regionalistas.

Los valencians han donat l' exemple: 26 societats corals perteneixents á vint diferentes poblacions, s' han unit baix reglaments escrits en valenciá, pera cantar sols composicions valencianes.

Los coros de Valencia, nascuts de poch temps, han donat exemple als catalans. Allá no hi ha certs oficialismes, que aquí tot ho matan.

A. MALLSOL.

ARTS Y LLETRAS

La llengua odiosa

La gent castellana, en los cárrechs que ns fa als catalanistas, moltes vegadas te rahó, tota la rahó, pero casi may vol comprendre que nosaltres en nostre procedir obrém lògicament, y que si aixís no obressim, Catalunya seria una regió mes, morta dins d' un Estat momificat. ¿Com si no n' hi hagués prou encare de pobles morts dins d' aqueixa Espanya encatronada, que ja ni se sent de las més fortes feridas, ni d' aquellas que li arriban al mitj del cor! Deu constituhir donchs un motiu da goja pera tots los espanyols, que aquesta momia tinga encare un membre ab vida sana y vigorosa, que s' bellugui al rebre una ferida y fins amenassi ayrat á qui 'l fereix. Aquest membre es Catalunya, son brás dret, si nó son cap, perque son cap Espanya temps ha que 'l te perdut.

Se pensán feros un gros cárrech quan nos diuen que per nosaltres la llengua castellana es una llengua odiosa. Molts catalanistas de llaua rebutjan aqueix dictat y fan los seus discursos en la harmoniosa y dulce llengua de Cervantes. Nosaltres, franchs com lo qui més, declarém ab tota enteresa que la llengua castellana ens es una llengua antipática y fins odiosa en molts cassos, no per ser tal llengua castellana, que las respectém y admirém á totas, sino pera la forma en que ns la fan coneixe y ens la imposan.

En bonhora que se ns donés á coneixer sols la llengua castellana del *Don Quijote*, de las obras de Fray Luis de Granada, de la de Fray Luis de León y altres escriptors del segle d' or d' aquella literatura; en bonhora que sols se ns donés á coneixer la llengua castellana de las obras de sos moderns cultivadors, de Pareda, de Galdós, de Valera, de Campoamor, de Menéndez Pelayo y alguns altres poch, allavoras sí que seríam uns insensats si no sentissem simpatía y fins amor y veneració per aquella llengua, pero ¡ay! desgraciadament aquestas obras per ben poch influeixen en nostre poble, y la llengua castellana que coneixém y ens topém ab ella en tot lo que nostre desenrotll moral y material, la coneixém per altres documents ben diferents, diré ben odiosos; es una llengua castellana aspre y antipática, perque conspira constantment contra la existencia de Catalunya.

En primer lloch la coneixém per lo Códich, que á cada nova reforma, á cada nou decret anyadit, hi ve yém un nou atentat al nostre dret y á las nostras lleys. En literatura ens en l' han fet empapar més que per altres obras per las mamarratxadas ensopidores de Fernandez y Gonzalez y demés escriptors per entregas á *cuartillo de real en toda España*. Ens en l' han fet coneixe per l' argot del toreros, gitanos, xulos y demés gentussa de sanch africana. Ens en l' han fet coneixe per lo llengaatge rígit y despiadat dels quartels y comandancias de zonas, que ns prenen los nostres fills. Ens en l' han fet coneixe per son teatre predominat, pel *género chico*, per aquesta vergonya castellana ab pretenció d' espanyola, per los *ordenos y mandos*, que tant poch escan al caràcter independent de nostre poble, per los pregonos reclamant lo pago dels impostos del Estat, y sobretot, ens en l' han fet coneixe per aquesta *llangosta oficial*, escampada per tot Espanya, comissionats, investigadors, inspectors, registradors, agents executius y que sé jo quantas varietats d' aqueixa especie de sangonera que via á dispesas de la propietat y de la industria dels homes actius, com los

insectes del camp que viuen á dispesas del agricultor, pero ab la desventaja de que aquestos hi deixan la pell aixís que cauhen á sas mans.

No 'ns pot ser donchs de cap manera simpática una llengua que per tals orguens ens en l' han fet coneixe. Li tenim aversió, perque al sentir son accent, ja tremolèm, perque es una misatjera que no 'ns pot portar més que desventuras.

Durant lo Renaixement, la llengua italiana era admirada y respectada á Catalunya, á pesar d'esser una llengua forastera, pero era perque ab ella ens venia un art y una literatura nova, y Catalunya sab apreciar totes las manifestacions de progrés vingan d' allá ahont vingon, com avuy aprecia la llengua francesa, perque 'ns porta ayres de civilisació, pero la llengua castellana... bah! aquesta sols ens pot portar alguna papeleta d' apremis.

JOSEPH ALADERN.

«Catalunya Nova»

en l' Ateneu de Tarragona

Brillant del tot resultá lo concert del passat divendres en l' Ateneu. Lo teatre de dita societat estava plé de gom á gom com en dias de gala y es que de gala era la festa pera Catalunya. A més d' assistir á una audició musical, hi anavan á fer pátria. Catalá era l' auditori en sa immensa majoria; catalans eran los executants, ben catalá lo nom baix lo qual s' acoblan aquella colla de fermos propágadors de nostra bona causa, y viva Deu! que més encarnada en nostre esperit patri, no podían serho algunas de las cansons que 'ns feren ohir.

Un llarc picament de mans saludá l' entrada dels coristas en l' escenari seguits del mestre Morera. Imposat verdaderament lo conjunt que forma l' associació «Catalunya Nova» al entorn de son mestre. Gent fornida son sos coristas, magestuosa sa bandera voleyant las quatre barras per demunt de llurs caps, y escultural la figura de llur mestre, Enrich Morera, quan batuta en má, dirigeix aquellas patrióticas cansons, ab lo geni que s' endevina en sa enérgica expressió.

Comensá la audició entre relligiós silenci ab «Marinesca» de Morera. Forts aplaudiments saludaren son final.

«Sannio» de Mendelssohn y acabá la primera part ab «Lo somni de la Verge» de Clavé y «Los Pescadors» del mateix. Totes foren aplaudidas, pero devém fer especial menció de la darrera que fou la obligada del Certamen del dia anterior. Acostumats com estém á sentir aqueixa pesa ab un temps relativament pausat, impresiona ja l' atac de la mateixa, portada ab un temps viu per la batuta de Morera. Va creixent l' interés á mida que 's desenrotlla l' escena marinesca arribant al cim en lo passatje en que, després d' una série d' are, are, etc. va en *crecendo* fins al espetec final en que un unánim crit d' are, corona lo llessament del bot á l' aygua. En aqueix passatje hi hegué una espontánea explosió d' entusiasme per part del auditori que aplaudí frenéticament sense deixar acabar-lo.

Continuá la pesa y al final de la mateixa se reproduhí l' ovació que motivá la repetició. Se veyá clarament que entre 'ls coristas y 'l públic hi havia grans corrents d' inteligencia y aqueix trobava bé que en una cansó ahont se descriu una escena que te per actors nostres forsuts mariners, la manera de cantarla estiga en consonancia ab aqueix temperament y per lo tant hi bategui en plé la vida, no hi haja ensopiment, tinga una interpretació *mascle* com diria un benvolgut amic nostre poétic prosista.

En aqueix pont y avans que 's retiressin los coristas á descansar, pera emprendre la segona part, aparegué lo digne President del Ateneu, convensut catalanista, Sr. D. Joan Raiz, y en representació de dita entitat, colocá un artístic llác de seda ab sentida dedicatória á «Catalunya Nova» en lo cim de sa hermosa bandera. Forts aplaudiments coronaren aqueix sentit acte y reunits los coristas llavors, sota 'ls plecs de sa senyera, entonaren «Los Segadors» cant patriótic catalá, que avuy per avuy, ja está edmés com á himne nacional nostre.

Vingué la segona part, composta tota de pessas de la terra á escepció de la «Cansó de taorm» (mendelssohn).

«La Vrema», de Clavé anava en cap y seguien «Planys» plé de relligiositat patriótica, «El Rossinyol», d' una melangiositat preciosa y «Els Segadors» himne de casa.

Perá fer callar els que no 's cansaven d' aplaudir y ab prec de la concurrència, se cantá «La Marsellesa»,

de Clavé que portá l' entusiasme al seu mes alt grau.

Acabat l' acte, l' Ateneu representat per son digne President qui 's desvetlla pera son millor lluhiment y á qui doném desde aquí las més corals gracias per las atencions de que forem objecte, obsequiá al mestre director y coristas de «Catalunya Nova» ab un refresc, que 's feu estensiu als amics que concorrérem al acte.

Resúm: una festa preciosa que deixarà grats records als que hi assistírem.

Pera acabar dirigirém un prec al mestre Morera y és que pensí, que aquí á Reus, te bons amics y admiradors que anhelan poguer aplaudir á casa mateix lo coro á que tan alt lloc ha sapigut colocar y que per lo tant, marcarém ab pedra blanca lo dia que 'ns anuncihi sa vinguda á Reus, junt ab sos companys de glorias, los simpáticos coristas de «Catalunya Nova».

F.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 21 d' Agost de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSERV. PARTICULAR
9 m.	766	65		5.1		
3 t.	766	23			Bas	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can.
9 m.	Sol. 44	17	25	S.		0.3
3 t.	Sombra 32		29	S.	Humul	0.3

Lo de Tarragona

Un apreciable colega de la vehina ciutat, lo *Diario del Comercio*, al parlar en son número d' ahir dels desagradables incidents ocorreguts en aquella Plassa de Toros al ferse públich lo fallo del Jurat que presidí 'l Certamen de coros, confirma en totes sas parts los telégramas que 'ns enviá nostre company X. X. y X.; pero afegeix, per la seva part, que en lo topament ocorregut entre la «Catalunya Nova» y varis coristas d' altres societats en los carrers de la ciutat, que fou esquinçat l' estandart de la «Catalunya Nova», que es una orguinca bandera catalana.

Tenim sobrats motius pera creure que no es pas cert que s' inferís tal agravi á nostra bandera nacional, no tant sols perque nos ho hauria telegrafiat lo bon company nostre, sino perque tenint lo Certamen caràcter de regional, totes las societats corals que hi prengueren part, totes venen obligadas á venerar y respectar nostra gloriosa senyera, sempre triomfant, may envillida, mentres l' ha fet onejar á l' ayre lo bras d' un bon catalá.

Pero si per desgracia fos cert, si algun corista encogat per una mala entesa passió, descarregá son odi sobre 'l drap que ostentava 'ls quatre ensangrentats pals, si fins suposant que cap dels coristas de «Catalunya Nova» sortís á la defensa del que pera ells constituheix una cosa igualment sagrada que 'l propi honor, nosaltres al reprobar ab totes nostras forsas fet tan salvatge, de bon grat voldríam inquirir los noms dels malfactors pera exposarlos á la vergonya pública; pero nó, nó, lo catalá de més rudimentaria instrucció sab que la bandera que portava Sant Jordi, se la besa, no se l' escarneix; y que poble sense bandera, sense fé á la tradició, y que no pugui gaudir en la evocació de passadas grandesas, es poble sense historia y un poble sense historia es un poble mort, y si viu, viu pera sufrir y ésser esclau.

Han comensat en gran escala la operacions del vermar en nostre terme municipal, per lo que á últims de la vinent setmana se calcula que ja no quedarà un rahim en cap cep.

Enguany ab motiu de la secada y dels calors aquest fruyt ha anat molt adelantat, puig altres anys per la Mare de Deu de Setembre tot just se comensava á vermar.

Ab lo darrer número de la popular revista *Lo Teatro Regional* de Barcelona hem rebut un exemplar de la preciosa producció dramática «La Fals» que acaba d' ésser publicada per fulletí.

En lo número de la vinent setmana comensarà á publicar lo drama «Don Joan de Serrallongá» original de D. Vítor Balaguer.

Aquesta tarde en la vehina plassa de Toros hi haurá una corrida de bouhets lidiats per una cuadrilla de coneguts novillers.

Los aficionats á aquets espectacles instructius y moralisadors se poden aliviar de la pena que sentiren al rebre la suspensió de la *gran* corrida que havia de verificarse en la mateixa plassa.

Desde demá dilluns, la Companyia Reusense de Tranvías suprimirá los trens següents: per lo matí lo que surt de Reus á las 5.28 y 'l que surt de Salou á las 6.10. Per la nit lo que surt de Reus á las 7.38 y de Salou á las 8.18.

Avuy á la nit, com havíam anunciat, la societat «La Palma» celebra un ball-reunió que promet vent molt concorregut gracias á las bonas condicions del local y á la franca alegría y expansió que sempre regna entre 'ls joves associats.

Se diu que 'ls que més se distingiren dels coristas que á Tarragona agrediren als de la «Catalunya Nova», sigueren los perteneixents á una societat coral de Lleyda.

Ho sentim per Lleyda, y per aquella societat.

Programa del concert que aquesta nit tindrà lloch en los jardins de la societat «Centro de Lectura» en lo que hi pendrán part lo llorejat «Orfeón Reusense» de dita societat y 'l quinteto compost dels senyors Planás, Piqué, Guinard, Cogul y Codina, comensant á dos quarts de deu de la nit.

PRIMERA PART

«Minuet» (M. Planás).—Quinteto.
«La Anyoransa» (Varela Librari).—Orfeo.
«Marcha de Cádiz», Gavota, (Chueca).—Quinteto.
«Bella Galatea» (Suppé).—Quinteto.

SEGONA PART

«La Mitjdiada» (Goula).—Orfeo.
«Cavalleria Rusticana» (Mascagni).—Quinteto.
«Invocación á Euterpe» (Clavé) per l' Orfeo, acomanyat al piano per D. Estanislao Mateu (fill).
«Gardenias», Wals, (M. Planás).—Quinteto.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentas especies, puja la cantitat de pessetas 925.73.

Correspondencia particular de «Lo Somatent»

Barcelona 21 d' Agost de 1897.

Senyor Director:

Apreciat company: Com li deya en ma última, he passat alguns dias en la ciutat de Badalona, ahont han tiugut lloch grans festas los dias 14, 15, 16, y 17, ab motiu de celebrar la festa major y que han éstat molt concorregudas de forasters.

Tots los festejos anunciats resultaren de primera y del gust del públich qui prodigá molts elogis á la comissió presidida per lo Sr. Costa.

Molt important fou lo festival musical que tingué lloch en la platja, enfront al passeig de Martinez Campos, per las acreditadas bandas militars dels regiments Alfonso XII, Navarra Figueras y Almansa.

Las Sardanias que varen ballarse en la plassa del Duch de la Victoria, carrer de Prim, plassa Constitució y carrer de l' Industria, executadas per la cople «Los Hereus del Empurdá», foren molt del agrado del públich lo qui ab alegría se agregava á tant típic ball del Empurdá.

La Manifestació Cívica pera honrar la memoria dels pàtrics en Vicens de Roca y Pi, pare dels pobres que l' anomenan los Badalonenses y en Evarist Arnús, colocantli coronas en los monuments aixecats á sa memoria, resultá un acte digne de la ciutat de Badalona, puig que hi assistí representació de tots los elements oficials y societats y quasi be, se pot dir tot lo poble badalonés.

Ab gust vaig sentir que l' Alcalde L. Palay y l' Arquitecte municipal, al colocar las coronas al monuments d' en Roca y Pi y Arnús respectivament, al fer ús de la paraula ho feren en nostre bella parla, la catalana, la única que entén y sent bé lo poble catalá... illástima que no hi hagués assistit lo nostre entranyable protector de nostre llengua l' *excelentísim* Sr. Gobernador!

Los castells de focs artificials que van desaparèixer baix la ben entesa direcció del antic y acreditat pirotecnich en Bernat Serra y Serra, pirotecnich de la Real Casa, va ser grandios y variat demostrant lo senyor Serra y sos dependents ser inteligents en focs.

Lo Castell, compost en sa majoria de números del tot desconeguts del públich, á no ser per la molta harmitat que l' admósfera despedia y per lo qual lloch

en que la comissió destiná per aquest número del programa que va destinar en la platja y tocant a mar, hauria resultat uns focs dignes de figurar en las festas mes importants de grans capitals.

Digne de mencionarse son los dos ferrers y 'l Pallaso ó Clow, que 'l públich aplaudí molt y lo final que resultá una cosa magestuosa per sa grandiositat de focs.

També fou molt variat las classes de cohets en que 's feu coneixer lo Sr. Serra, alguns d' ells invenció seva.

Pot estar satisfet lo Sr. Serra que 's feu mereixedor de la més completa enhorabona com aixís ho feu lo president de la comissió de festejos Sr. Costa.

Los balls que s' han celebrat en los elegants envellats aixecats a la platja estigueren molt concorreguts. Al extrém del passeig de Martinez Campos va inaugurarse una cascada de grans dimensions cual adorno resultá de gran efecte.

En nostre capital fa dos dias que tenim una atmósfera molt despejada y disfrutém d' una temperatura un xich fresca a causa de la forta pluja del dijous pasat que durá tot lo matí. De continuar aixís, aviat se veurán precisats a tancar tots los establiments de banys.

Dimecres próxim passat tingueren lloch los funerals pera lo sufragi del ánima del que fou eu vida president del Consell de ministres, Don Anton Cánovas del Castiello.

L' interior de la Catedral estava ricament ataviada ab panyos negres, ab las inicials del ilustre estadista y profusament iluminat per alguns centenars de ciris y blandons.

En l' amonestació que 's coloca al centre sobre l' altar de Sta. Enlalia, hi havia aixecat al tumult cubert de rich vellut, donant la guardia d' honor quatre batidors de la guardia municipal montada en trajo de gala.

La capella de música executá magistralment la missa de Requiem de Mazart, baix la experta batuta de son mestre Sr. Marroco.

Presidiren lo dol lo Gobernador civil, tenint a la dreta al capitá general senyor Comte de Caspe y a l' esquerra al alcalde Sr. Coll y Pujol.

Lo lloch destinat als invitats en sa inmensa majoria era ocupada per l' element militar.

Lo segon batalló d' Almansa va fer las tres descargas d' ordenansa.

Franca ment tenim que confessar la veritat, de que funerals celebrats ab mes pompa y que si gastí mes diners es casi impossible y d' aquí ve, que 'n faig la següent pregunta. ¿Los gastos d' aquets funerals son satisfets de butxaca particular? ni es aixís, res hi ha que dir y estém molt conformes; mes si resulta al revés de que aquets gastos son pagats per l' Estat ó Ajuntament me crech en lo deber de manifestar que ben segur que 'l país ho veurá ab molts mals ulls, de que mentres lo Govern ens encarrega l' impost de guerra, gastí milt duros en funerals en sufragi del ánima del quefe del partit conservador.

Segons he vist ab los telegramas d' avuy en lo certamen coral verificat a Tarragona, ha resultat guanyador del primer premi la societat «Eco Republicá» y lo segon la societat «Catalunya Nova».

Felicitó a las dos societats per son triomf. A la «Catalunya Nova» se tracta de ferli una bona arribada.

De V. affcm. S. S. y amich
Lo Corresponsal.

SECCIO OFICIAL

Matadero Públich

Bestiars sacrificats pera l' consum en lo dia d' ahir

Classe	Nº	Kilos. Grams	Satisfet Pts. Cts.
Bous	1	100.200	20.04
Badellas	3	245.	49.
Bens	52	731.	146.20
Cabrits	2	11.600	2.32
Tocinos	8	486.500	107.03
			324.59
Desputillas de bestiar de llana y pel			23.25
Total adeudo			347.84

Registre civil

del dia 20 d'Agost de 1897

Naixements

Dolors Agustí Domingo, de Victorino y de Jacinta.

Matrimonis

Cap.

Detuncions

Pau Ferré Solé, 78 anys, Casa de Camp de Ordeig.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Timoteo.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy a dos quarts de vuyt del matí tindrà lloch la Comunió general en Nostra Senyora dels Dolors y a dos quarts de cinch de la tarde la funció mensual acostumada a la que seguirá l' octavari de la Assumpció ab las Lletanias y la Salve.

Religiosas de la Divina Providencia

Avuy, diumenge, a las vuyt tindrà la Comunió general pera Arxiofradia Teresiana, y farà la plática preparatoria lo Rvnt. P. Antoni Vidal, de las Escuelas Pías. A las sis de la tarde, després del reso del Rosari, se cantarà 'l Trissagi, seguirá la meditació y visita, acabant ab la Reserva de S. D. M.

Sant de demá.—Sant Felip.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64.52	Filipinas	96.50
Exterior	80.80	Aduanas	96.50
Amortizable	79.	Cubas 1886	96.50
Fransas		Cubas 1890	79.75
Norts		Obs. 6 0/0 Fransa	93.50
Exterior París	61.93	Obs. 3 0/0 »	51.25
París	31.15	Londres	33.03

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realizadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64.52	Fransas	96.50
Exterior	80.80	Cubas vellas	96.50
Colonial		Cubas novas	79.75
Norts		Aduanas	96.50
Obligacions Almansas	80.	Oblig. 3 0/0 Fransas	51.
		Filipinas	96.50
PARIS			
Exterior	61.93	Norts	
GIROS			
París	31.15	Londres	33.03

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Vallduvi.

Londres	90 d'f.	00.00 diner	8 d'v.	00.00
París	8 d'v.	00.00	Marsella	00.00
VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.				

ACCIONS				
Gas Reusense	010	010	010	
Industrial Harinera		850	0	
Banch de Reus		600	0	
Manufacturera de Algodon		500	0	
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.		100	0	
		415		

Moviment del port de Tarragona

BARCOS A LA CARGA

Pera Gothemburg, Copenhagen, Stockolm, Christiania, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrköping, Gefle, Sundswall, Stettin, Danzig, Koeninsberg, Libau, Riga y demás ports de Saecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia, sortirà 'l dia 23 lo vapor «Adolph Meyer», que despatxan los Srs. Boada germans.

Pera Copenhagen y demás ports del Báltich estarà a la carga sobre 'l 24 ó 25 d' Agost lo vapor «A. N. Hansen», consignataris senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

Pera Génova sortirà lo dia 26 d' Agost lo vapor «Unione», que despatxan los senyors Casaseca y Terré.

TELEGRAMAS

Madrid 21.

A Málaga han mort tres noys envenenats que begueren llet d' una cabra que patia una malaltia infecciosa.

—Telegrafian de la Habana que ha sigut posat en llibertat lo súbdit nort americá Bultom.

Ategeix lo despaig que l' individu, també yankee Hernandez, a pesar d' haver alegat sos drets com súbdit dels Estats Units, continúa prés.

Lo cónsul Mr. Lee li ha demanat detalls pera comprobar la validés dels drets que alega Hernandez.

—Diuen de San Sebastián que han conferenciat los senyors Castelar y Canalejas, atribuintse importancia a la entrevista.

Haventse dit que 'l senyor Canalejas se troba en inteligencia ab lo senyor Silvela, los amichs del ex-ministre lliberal negan en absolut tal cosa, suposant que es més probable torni al partit iusipnista si 'l senyor Sagasta al encarregarse del poder sosté lo declarat últimament al tractar del problema de Cuba.

—Ab lo ministre de Marina ha conferenciat durant una hora aquesta tarde lo general Polavieja.

Han tractat de las campanyas de Cuba y Filipinas, mostrantse lo general Polavieja molt disgustat del aspecte que abds guerrat presentan.

Insistí en la necesidat d' enviar reforsos al arxipièlech filipí si 's vol que la insurrecció acabi prompte.

Lo ministre de Marina ha estat molt deferent ab lo general Polavieja, lamentant que sa salut no sia tan bona com tots desitjan.

Además ha agrehit las frases d' afecte que 'l general Polavieja ha tributat al Govern.

—Telegrafian del Ferrol que ahir ocorregué una horrosa catástrofe en un taller de pirotecnia situada en los voltants de dita ciutat.

A consecuencia de la explosió de varis focs d' artificio quedaren morts lo duenyo del establiment y son fill y ferit dos operaris.

La forsa de la explosió destruhí completament l' edifici.

París 21.

Segons telegrafian de Washington, s' assegura allí Woodford notificará al Govern espanyol que 'ls interessos que 'ls Estats Units tenen compromesos a Cuba exigeixen sa intervenció en cas de que no millori l' estat de cosas de la isla.

Diu també que ha sigut sondejat l' amich del marqués de Salisbury respecte de las disposiciones de la Gran Bretanya pera 'l cas d' aqueixa intervenció dels Estats Units en la cuestió cubana, patentisantse que no s' hi oposaria 'l Gabinet de Londres, si 's demostrés que la intervenció está requerida per interessos nort-americanos.

ANUNCIS PARTICULARS

TRASLADO

La pasteleria y Confiteria
LA CONFIANZA

DE
C. XIPELL

S' ha traslladat desde la casa que ocupava en la plassa de Prim cantonada al Arrabal de Santa Anna, a la mateixa plassa de Prim número 7, a causa de las continuas exigencias del amo de la casa en que estava instalada.

En lo nou local, se proposa continuar servint a sos parroquians y al públich en general ab l' esmero que te acreditada la casa «LA CONFIANZA».

REUS.—Plassa de Prim, 7.—REUS.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens de viatgers que regirà desde 'l dia 1 de Juliol de 1897.

SORTIDAS DE REUS SORTIDAS DE SALOU

MATÍ				MATÍ			
Tren núm.	12	a las	4.10	Tren núm.	1	a las	4.56
»	16	»	6.44	»	13	»	7.32
»	18	»	7.30	»	17	»	8.17
»	20	»	8.15	»	19	»	10.02
»	2	»	9.06	»	21	»	10.46
»	24	»	10.43				

TARDE				TARDE			
Tren núm.	4	a las	12.35	Tren núm.	25	a las	1.57
»	28	»	1.55	»	27	»	2.34
»	30	»	2.32	»	29	»	3.12
»	32	»	3.10	»	31	»	3.50
»	34	»	3.48	»	33	»	4.28
»	36	»	4.27	»	35	»	5.10
»	38	»	5.08	»	37	»	5.45
»	40	»	5.43	»	39	»	6.22
»	42	»	6.20	»	41	»	7.00
»	6	»	6.57				

NIT

Tren núm. 49 » 8.18

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Reus 20 de Juny de 1897.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12:11 t. mercancías, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
15:18 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9:33 m.—1:04 t.—3:10 t.—7:19 y 9:57 nit.

De Mora á Reus

4:21 m.—8:00 m.—12:05 t.—6:04 t.—7:36 n.

De Reus á Tarragona

8:30 m.—9:47 m.—2 t.—7:04 t.

De Tarragona á Reus

7:30 m.—12:25 t.—4:30 t.—8:20 n.

Biblioteca Regionalista

Librería Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10 rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2 "
«La Dida», per Joseph Feliu y Codina,	2 "
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern,	2 "
«Costums típicas», per id.	2 "
«Alcover», monografía, per id.	4 "
«Poesías», per Manel Marinell,	2 "
«Oda á Barcelona», per Jascinto Verdager,	4 "
«Lo Pi de las tres brancas», per id.	2 "
«L' Aglonya», per Ramon Masferrer,	4 "
«Croquis Pirenencs», per J. Massó Torrents,	12 "
«La Fada», per id.	4 "
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	2 "
«Anant pel món», per Santiago Russinyol,	16 "
«Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turell,	12 "
«Obres catalanes», per Joseph Ixart,	20 "
«Poesías», de Joan Maragall,	8 "
«Alades», per Emili Guanyabens,	8 "
«Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias,	8 "
«Montañés», per Bosch de la Trinxeria,	12 "
«Quan jo era noy», per A. de Riquer,	20 "

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,

8:30 m.

De Reus á Lleyda

8:10 m.—5:23 t.

De Lleyda á Reus

5:50 m.—3:50 t.

De Reus á Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Taragona

11 m. y 6:30 t.

De Barcelona (per Tarragona)

De id. directe 8:30 m.

De id. id. 10:30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera 1:30 t.

(per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.

De Madrid y Zaragoza 2:30 n.

De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5:00 m.

Pera id. á las 2:00 t.

Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m

Pera id. id. (per idem) á las 2:00 t.

Pera Tarragona, directe á las 7:00 n.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y

saslíneas á las 8:00 m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas,

Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las

1:00 t.

Los pobles servits per peatons á las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

«Música vella», per E. Doria y Bonaplata,	12 "
«Figura y paisatge», per Narcís Oller,	12 "
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Mas-	12 "
saveu,	8 "
«Espectres», per Enrich Ibsen,	8 "
Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regio-	2 "
nal», á meytat de preu.	2 "
«Cansons Catalanas», harmonisades per Enrich More-	2 rals.
ra, han sortit:	2 "
«Sant Ramón»,	2 "
«Plany»,	2 "
«El Maçoudi», per Brunet y Bellet,	4 "

SECCIÓ CASTELLANA

«España tal cual es», per Valentí Almirall,	4 rals.
«Patria y Región», per Salvador Golpe,	12 "
«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y	2 "
Plaquer.	2 "

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde,	5 rals.

Además están á la venda diferentes obras de celebrats literats catalans, castellans y extranjeros.

Societat general de transports maritims á vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1897

LINEA DIRECTA PERA 'L RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Agost directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpid vapor francès

ITALIE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Agost lo vapor «Les Andes»
lo dia 26 de » » » «Espagne»

Consignataris á Barcelona, RIOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

ASCENSORES-SIVILLA Hidráulicos y Eléctricos

MONTA CARGAS Y MONTA-PLATOS.

APARATOS
ELEVADORES
DE
TODOS
SISTEMAS

MOVIDOS
POR MOTOR
DE
Vapor, de Gas
Y Á BRAZO

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, á brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897